

PRIVILEGE WALK

Metoden Ett steg fram/Privilege walk hjälper dig att få syn på normer och hur de är kopplade till orättvisor. Genom metoden synliggörs fördelar och nackdelar som personer och grupper kan få utifrån hur de kategoriseras och får olika villkor i livet.

GÖR SÅ HÄR:

Välj ut, eller lägg till de påståenden som du tycker passar bäst för gruppen och ditt syfte.

Övningen kan göras i två versioner. Antingen kan deltagarna utgå från sig själva, eller så kan deltagarna göra övningen genom att få kort med roller som de sedan ska utgå ifrån. Om du väljer att låta deltagarna utgå ifrån sig själva är det viktigt att du och gruppen känner varandra ganska väl. Poängtera gärna för deltagarna att de får ljuga om de vill det och att det inte kommer att kontrolleras. Detta kan skapa ytterligare trygghet i gruppen. Fördelen med denna version är att deltagarna i högre grad kan få syn på hur de själva påverkas och gynnas av olika normer.

Väljer du att göra versionen med rollkortet är det viktigt att poängtera för deltagarna att de inte får visa eller berätta om sina kort för varandra.

Rollkort och exempel på påståenden kan du se längre ned på den här sidan.

- 1 Dela ut korten och be alla att läsa tyst vad som står på deras kort. Be alla att fundera en stund över sin roll: Hur bor de? Vad har deras roll för bakgrund? Vad gör de på dagarna? På kvällarna? Vad drömmer de om?
- 2 Be sedan gruppen att under tystnad placera sig på en linje i rummet bredvid varandra.
- 3 Berätta för deltagarna att du kommer läsa upp ett antal påståenden. Varje gång ett påstående stämmer in på sig själv/sin roll (beroende på vilken version du väljer) ska man flytta fram ett steg, annars skall man stanna kvar på sin plats.
- 4 Läs sakta upp påståendena en i taget med paus emellan. När alla påståenden har lästs upp gäller det att stanna kvar på den plats man har hamnat.

PRIVILEGE WALK

5 Om deltagarna har haft roller, be dem berätta om sina roller för varandra. Låt dem diskutera med den som hamnat närmast om hur det kommer sig att de hamnat just där.

6 I samlad grupp är det sedan viktigt att låta deltagarna reflektera kring hur de förhållit sig till rollerna. I rollkortet finns bara en liten del av varje persons identitet med. Om det inte står utskrivet vad personen har för etnicitet, sexuell läggning, funktionsförmåga eller kön, vad lägger vi då själva in? Hur tog man ställning till påståendet när informationen på kortet inte var tillräcklig? Vad var det som fick en att ge sin roll de egenskaperna?

Fortsätt sedan att diskutera:

- Var något påstående oklart eller svårt att ta ställning till? Varför? Hur kändes det att ta ett steg framåt? Hur kändes det att stanna kvar?
- Vad händer när man hamnar långt bak eller långt fram? Vad ser man?
- Vad innebär det i en persons vardag att vara någon som hamnar långt fram? Vilka fördelar får man? Hur påverkar det samhället att vissa personer har fördelar gentemot andra?
- Hur kan man gå vidare när man har fått kunskap om de fördelar och nackdelar man får av samhället? Vad kan man göra för att motarbeta dessa orättvisor?

Källa övning: Forum för levande historia, RFSU Ungdom.

Ett metodmaterial om normer i allmänhet och heteronormen i synnerhet (2011)

Övningsbeskrivning hämtade ifrån: jämställ.nu

Roller och påståenden anpassade för idrotten framtagna av: SISU Idrottsutbildarna

Idrottsutbildarna

FRÅGOR

1. Jag har alltid kunnat visa min kärlek öppet inför andra, inom idrotten, i skolan och på jobbet utan att undra över hur andra ska reagera.
2. Jag har haft förmånen att bli lyssnad på i de flesta sammanhang inom idrotten.
3. Min kropp har passat, och passar, in i samhällets ideal.
4. Jag har haft de förutsättningar och resurser jag behövt för att kunna satsa på min idrott.
5. Jag har alltid kunnat höra och se den information jag behövt.
6. Min kropp har aldrig kommenterats på ett sätt som fått mig att känna mig obekvämt.
7. Jag har haft föräldrar som ställt upp och skjutsat till träningar och tävlingar genom livet och stöttat mig på andra sätt.
8. Jag har kunnat känna mig självklar i omklädningsrummen med skyltarna kvinna/man.
9. Jag har aldrig utsatts för sexuella trakasserier inom idrotten, på jobbet eller i skolan.
10. Jag har aldrig blivit ifrågasatt pga min hudfärg eller etnicitet.
11. Jag har alltid varit självklar som ledare och tränare inom min idrott.
12. Jag har alltid haft ett alternativt mat som passar mig att äta vid träningsläger, konferenser och dylikt.
13. Jag har aldrig fått obekväma följdfrågor om min familj pga vilka de är och hur de lever.
14. Jag har aldrig fått frågan ”var kommer du ifrån egentligen?”
15. Jag har alltid känt mig bekväm med jargongen i idrotten, på jobbet och i skolan.

FRÅGOR

16. Jag har alltid kunnat använda de kläder jag vill (på jobbet eller vid träning/tävling) utan att bli ifrågasatt.
17. Jag har aldrig haft problem med att ta mig uppför trottoarkanter.
18. Jag har alltid blivit omnämnd/tilltalad med rätt personligt pronomen.
19. Jag har aldrig blivit sammankopplad med någon grupp med tanke på min ålder, etnicitet/hudfärg, kön, religion, sexuell läggning, könsidentitet eller funktionalitet utan alltid blivit sedd som en individ.
20. Jag har alltid blivit behandlad med respekt.
21. Jag har inte drabbats av psykisk ohälsa.
22. Jag har aldrig behövt stå till svars för saker som personer tänkt och tyckt om den religion eller trosuppfattning jag tillhör.
23. Jag har alltid kunnat visa känslor när jag varit ledsen, känt mig svag och varit nere.
24. Jag har alltid kunnat gå all in med min vinnarskalle utan att bli ifrågasatt.
25. Jag har alltid haft ett sammanhang, en familj eller vänner, som jag kunnat fira högtider med.
26. Jag har aldrig blivit ifrågasatt eller misstänkliggjord pga min ålder.
27. Min funktionalitet är aldrig i fokus för diskussion.
28. Jag har aldrig varit särskilt rädd för att utsättas för våldtäkt/har utsatts för våldtäkt.
29. Jag har alltid kunnat gå in och ut ur ett engagemang mot rasism, homofobi, sexism eller transfobi eftersom det inte rör mig och mitt liv personligen.
30. Jag har alltid kunnat röra mig fritt på stan utan att vara rädd för våld.
31. Det har alltid varit självklart att de högtider jag firar finns med i föreningens och tränarnas planering av tränings- och tävlingsåret, så att det inte krockar.

ROLLER

En 22-årig kvinna i Bromma med hockey-spelande familj. Har en hund som heter Salming.

En man som kom till Sverige från Syrien 2015 med två barn, boende i Akalla. Simmarbakgrund.

Rullstolsburen man från Borås, svensk mästare. Frun är VD i ett byggföretag.

Icke binär tyngdlyftare från Leksand med förkärlek för knaperstekt bacon.

Basketspelare, 30 år, vars pappa har bakgrund inom konståkningen.

Homosexuell hockeyspelare från Kiruna med föräldrar som jobbar i gruvan.

Bisexuell tennisspelande man från Båstad.

Kvinna med bakgrund i volleybollen. Våldtäktsöverlevare. Singel.

Muslimsk karate-utövande kvinna med hijab. Gift med en man.

Kristen badmintonspelare från Kramfors.

Heterosexuell ljushårig man, golfspelare som gjorde en hole-in-one 2003.

Skateboardåkare från Halmstad med skägg och två barn.

Boxare som föddes som kvinna, identifierar sig nu som man efter att ha genomgått könsbekräftande behandling.

F d bandyspelare från Västerås som nu sitter i valberedningen för bandyförbundet..

Materialare från Gävle som har genomfört en höftledsoperation.

Aktiv goalballspelare från Botkyrka. Intresserad av att expandera sin aktieportfölj.

Person aktiv inom Dövidrotten, har en fru och en katt.

Man som är tränare i damallsvenskan och har aspergers syndrom. F d militär.

F d medlem i DFG (Djurgårdens fina grabbar) som nu sitter i styrelsen för DIF.

Kvinnlig ordförande i friidrottsförbundet som själv har bakgrund inom friidrotten på elitnivå.

Man inom ridsporten som tävlar på elitnivå. Bor i Eskilstuna.

Kvinna från Katrineholm som gjorde en halv iron man sex månader efter att hon födde sonen Benjamin.

MMA-utövande man. Är förespråkare för hbtq-frågor och jämställdhet.

Distriktsmästare i boule. Lever ensam med en mindre hund och är vegetarian.

Ateist från Torshälla som är ledare inom dragkamp och är intresserad av pelargon.

Kvinna inom fotbollen som verkar för att det ska bli fler kvinnliga ledare.

Kvinna boende i Kramfors som varit aktiv inom motorcross sedan barnsben och tävlat på elitnivå. Även aktiv inom Röda Korset.

